

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku D. J. D.
przy uczestnictwie M. J.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawca powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania: „czy zerwanie więzi gospodarczej, a następnie separacja faktyczna małżonków, których dzieci są samodzielne finansowo ma wpływ na możliwość rozliczenia środków zużytych przez jednego małżonka w ramach roszczenia odszkodowawczego z art. 415 k.c., które przysługuje drugiemu małżonkowi?”

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Potrzeba wykładni przepisów prawa, co do zasady ustaje, jeśli ustali ją w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy.

Nie ma wątpliwości co do tego, w jakich okolicznościach pomiędzy małżonkami powstaje ustrój wspólności ustawowej i jakie są tego konsekwencje w stosunkach majątkowych między nimi. Konsekwencji tych nie znosi separacja faktyczna, lecz wyłącznie separacja orzeczona stosownie do art. 61¹ k.r.o., jak o tym stanowi art. 61⁴ § 1 k.r.o. Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie wyjaśnił, jakiego rodzaju problemy powstają przy próbach prawnej kwalifikacji wydatków przeznaczonych przez jednego z małżonków ze środków, które zasilają majątek wspólny na jego wyłączne potrzeby, gdy wydatki te są nieuzasadnione zaspokajaniem potrzeb tworzonej przez małżonków rodziny. Przytoczywszy pogląd o zastosowaniu art. 415 k.c. do takich rozliczeń, Sąd Okręgowy - z odwołaniem się do liczniejszego orzecznictwa Sądu Najwyższego - opowiedział się za potrzebą stosowania do takich rozliczeń art. 45 k.r.o. w drodze analogii. W przytoczonych przez Sąd Okręgowy sprawach do omawianych rozliczeń dochodziło między byłymi

małżonkami, pozostającymi w faktycznej separacji i będącymi rodzicami samodzielnych finansowo dzieci (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 17 października 2019 r., IV CSK 259/18, niepubl.).

Wnioskodawca powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), którą uzasadnił trafnością zarzutów naruszenia prawa procesowego zgłoszonych w ramach podstaw skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

Skonfrontowanie argumentacji, którą przytoczył powód w celu wykazania, że Sądy *meriti* naruszyły wymienione w podstawach skargi przepisy prawa procesowego z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie potwierdza tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Mimo sformułowania tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w nawiązaniu do zarzutów naruszenia prawa procesowego, w uzasadnieniu tego wniosku wnioskodawca zakwestionował koncepcję materialnoprawną, z odwołaniem się do której Sąd Okręgowy rozliczył na wydatki dokonane przez wnioskodawcę z majątku wspólnego na inne potrzeby niż potrzeby rodziny. Na bazie tych samych okoliczności i sposobu ich oceny przez Sąd Okręgowy, wnioskodawca sformułował zarzut, że Sąd oczywiście naruszył prawo, ale jednocześnie zgłosił też wniosek o dokonanie wykładni przepisu art. 415 k.c., jako budzącego poważane wątpliwości, gdy chodzi o możliwość jego zastosowania w takich relacjach, jakie łączyły strony postępowania. Jest to stanowisko procesowo niekonsekwentnie.

Wbrew zarzutom skarżącego, Sąd Okręgowy nie utożsamiał rozliczenia nakładów z majątku wspólnego z roszczeniami odszkodowawczymi, gdyż Sąd ten

dostrzegł nieadekwatność art. 415 k.c. jako podstawy tych rozliczeń i opowiedział się za koniecznością odpowiedniego zastosowania do nich art. 45 § 1 k.r.o.

O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie orzeczenia oczywiście nieprawidłowego. Zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nawiązanie w rozstrzygnięciu do operatu szacunkowego określającego wartość nieruchomości po upływie terminu określonego w art. 156 ust. 3 i 4 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1990) nie oznacza, że wartość nieruchomości kształtowała się inaczej niż na to wskazuje operat.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania – art. 122 k.p.c. oraz art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.